

IV. SINIF ÇEEİ BÖLÜMÜ ULUSLARARASI SOSYAL POLİTİKA DERSİ

Konu: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
(OECD)'nin Gündeminde Sosyal Politika

Prof.Dr. Şenay GÖKBAYRAK

senay.gokbayrak@politics.ankara.edu.tr

OECD

- 1961 yılında II.Dünya Savaşı sonrası Marshall Planı kapsamında Avrupa'ya yardım için kurulan Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü'nden ayrılarak kurulmuştur.
- Tüm gelişmiş ülkeler OECD'ye üyedir.
- 21. yüzyılda ortaya çıkan ekonomik, sosyal ve yönetsel sorunlara yönelik düşünce ve uzmanlık geliştiren bir kuruluştur.
- Sosyal politika tartışmalarına ilişkin olarak 1974 yılında Eğitim, İstihdam, İşgücü ve Sosyal İşler Direktörlüğü kurulmuştur.

OECD Gündeminde Sosyal Politika Yaklaşımının Gelişim Dinamikleri-I

- Sosyal politikanın önemli bir tartışma haline gelişi ilk defa 1980 yılında OECD ülkelerinde refah devleti krizini ele almak için gerçekleştirilen konferansla olmuştur.
  - *“Sosyal politika birçok OECD ülkesinde büyüme yönünde engel oluşturmaktadır” anlayışı*

OECD Gündeminde Sosyal Politika Yaklaşımının Gelişim Dinamikleri-II

- 1980’li ve 1990’lı yıllarda “yük oluşturan refah devleti anlayışı”nın sürmesi
  - Küresel rekabet edebilirlik; sosyal dumping tehlikesi; değişen iç ve dışsal dinamikler
- 2000’li yıllarla birlikte genişleyen ilgi alanı
  - Emeklilik reformları
  - Sağlık reformları
  - İşgücü piyasaları reformları
  - Daha yakın zamanlarda uluslararası göç
  - İş ve yaşam dengesi
  - Uzun dönemli bakım

OECD Gündeminde Sosyal Politika Yaklaşımının Gelişim Dinamikleri-III

- Yük oluşturan sosyal politikadan etkin sosyal politikaya geçiş
  - Güney Doğu Asya ekonomilerinin 1990'lı yıllarda gelişim dinamikleri
  - Sınırlı ama etkin devlet müdahalesinin büyümeye katkısı
  - Ekonomik ve sosyal düzenin sağlanması için enflasyonu hızlandırmayan, istihdam, politik ve sosyal stabilite yaratan sosyal harcamaların önemi

OECD'nin Sosyal Politika Anlayışı

- OECD'nin DB ve IMF'e göre ekonomi ve sosyal politika arasında daha dengeli bir yaklaşım sergilemesi
- Ana-akım Avrupa ekonomi ve sosyal politikasının özelliklerinin ön plana çıkışı
  - Ekonomi gereksinimlerini destekleyen sosyal politika
  - Arz yanlı istihdam politikaları-sosyal koruma
- Küreselleşmenin sosyal korumanın bazı biçimlerine ihtiyaç yarattığının kabulü.

AKTİFLEŞEN İSTİHDAM POLİTİKALARI

- Ekonomik etkinlik ve sosyal koruma arasında denge
- Sosyal koruma ve işgücü piyasası politikalarının birlikte ele alınması
  - Refah devletinden çalışmaya dayalı refaha geçiş
- İşgücü ve istihdam politikaları
  - Ücret ve istihdamda esnekleşme
  - Girişimciliğin gelişimi için istihdam yüklerinin azaltılması
  - İstihdam düzenlemelerinin azaltılması
  - Çalışanların niteliğinin geliştirilmesi ve istihdam edilebilirlik
  - İşgücü piyasalarının etkin işlerliğini bozmayacak sosyal koruma sistemleri

AKTİFLEŞEN SOSYAL POLİTİKALAR

- Bireyleri sınırlayan değil geliştiren sosyal politika
  - Çocukların erken yaşlardan itibaren bakım sorumluluklarının kamusal olarak ele alınması
  - İş ve yaşam dengesinin sağlanması
  - Mesleki ve teknik eğitimin önemi
  - Eğitim ve istihdam edilebilirlik
  - Yaşam boyu eğitimle bireysel gelişmeye, ekonomik kalkınmaya ve sosyal bütünleşmeye katkı
  - Sınırlar arası eğitim olanaklarının artması
  - Arz yönlü sosyal politika anlayışı

Sosyal Güvenlik ve Emeklilik Reformları

- DB ve ILO arasında orta bir nokta
  - Dağıtım yönteminin yaşadığı krize yönelik finansal sürdürülebilirliğinin sağlanması gereği
  - Erken emeklilik uygulamalarının ortadan kaldırılarak çalışma yaşamının uzatılması ve aktif yaşlanma
  - Emeklilikte kamu-piyasa dengesi
  - Özel emeklilik programlarının getirisine göre yaşlılık döneminde yoksulluk riski
  - Ekonomik krizler karşısında özel emeklilik programlarının riskleri ???

Sağlık Politikaları

- Sağlık harcamalarının maliyet etkinlik ve eşitlik bağlamında değerlendirilmesi.
- Temel sağlık hizmetlerine erişimin genişlemesi gereği ve kırılgan nüfus grupları için kullanıcı katkılarının ortadan kaldırılması
- Özel sağlık sigortalarının sınırlı faydaları
  - Özel sağlık sigortası primlerinin vergiler ya da sosyal sigorta primlerine göre özellikle düşük gelir grupları için fazla yük getirmesi (Dağılım sorunu ???)
  - Özel sağlık sigortalarının kamu sağlık harcamalarında önemli bir azalma yaratmaması
  - Maliyetinin yararından fazla olması (Etkinlik *versus* eşitlik)

Eğitim Politikaları

- Mesleki ve teknik eđitiminin önemi
- Eğitim ve istihdam edilebilirlik
- Eğitim olanaklarının uluslararasılaşması

Nasıl Bir Sosyal Politika ?-

- Gelişmiş refah devletleri için etkinlik ve eşitliği bir arada ele alan ekonomi ve sosyal koruma arasındaki denge arayışı
- Az gelişmiş ülkelere yönelik Milenyum Gelişme Hedefleri kapsamında temel sağlık ve eğitim hizmetlerine erişimin artırılması
  - Aşırı yoksul sayısının azaltılması
  - Tüm kız ve erkek çocuklara temel eğitim
  - Üreme sağlığı hizmetlerine erişim
  - Ana ve çocuk ölümlerinin azaltılması
  - Toplumsal cinsiyet eşitliği

Temel Kaynak

Deacon, Bob. (2007), *Global Social Policy*, Sage Publications, İlgili Bölümler

Ayrıntılı sorularınız için

senay.gokbayrak@politics.ankara.edu.tr